

Biopankkien mahdollisuudet kannattaa hyödyntää! Suomen Bioteollisuus tukee lainsäädännön nopeaa valmistelua

Yritysten rooli kansanterveyttä edistävien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä on keskeinen. Innovaatiopolitiikan ja terveyspolitiikan tavoitteet ovat yhdistettävissä potilaan ja kansalaisen oikeuksia kunnioittavalla tavalla.

Tämä lähtökohta on ollut kantavana periaatteena biopankkitoiminnan lainsäädäntötarpeita pohtineen työryhmän työssä. Työryhmä on kirjannut, ettei näytekokoelmien keräämistä, biopankkien perustamista eikä hyödyntämistä ole tarvetta rajoittaa siltä pohjalta, onko kyseessä yksityinen, julkinen tai muu toimija. Yksityinen yritys voi samoilla ehdoilla kuin muutkin perustaa biopankin tai toisaalta hyödyntää biopankkitutkimuksen tuottamaa tietoa tuotekehityksensä tueksi. Toiminnan on kunnioitettava näytteen luovuttajan itsemääräämisoikeutta, tiedonsaantia ja tietoturva.

Tuotekehitys on useissa tapauksissa tiivistä yhteistyötä yritysten ja tutkimusryhmien välillä. Biopankkitoiminta tiivistää entisestään tätä hyvää yhteistyötä tuomalla koko tutkimusyhteisön ja tuotekehityksen käyttöön yhteisen näytekokoelmien verkoston.

Suomalaisilla näytekokoelmilla on arvioitu olevan tutkimuksellisen hyödyntämisen lisäksi myös potentiaalia kaupalliseen hyödyntämiseen. Mielenkiintoa vähentävät kuitenkin monet lainsäädännölliset ja hallinnon epäselvyydet, kuten näytteen luovuttajan antaman suostumuksen kattavuus tai näytekokoelman omistus. Onkin tärkeää, että työryhmä esittää loppuraportissaan myös ehdotuksen hallituksen esitykseksi laiksi biopankkitoiminnasta. Tämä nopeuttaa lainsäädännön valmistelua ja siten nykyisten epäkohtien poistumista.

Lainsäädäntö ei yksin kuitenkaan riitä, vaan biopankkitoiminta on rakennettava toimivaksi osaksi kansallista tutkimusinfrastruktuuria, jolloin näytteiden säilytykseen, käsittelyyn ja tiedonhallintaan liittyvät tekniset kysymykset saadaan ratkaistua yhteneväisillä menettelyillä. Menettelyjen on otettava huomioon näytteiden laadulle ja luotettavuudelle asetetut vaatimukset. Myös biopankkeja hyödyntävään tutkimukseen on kohdistettava tutkimusrahaa, jotta hyvinvointia edistäviä hoitoja, tuotteita ja palveluja saataisiin kaikkien käyttöön. Biopankkitoiminnan rinnalla terveysrekisterien ja sähköisten järjestelmien kehittämistä laajemman tutkimuksen käyttöön tulee valmistella. Huippututkimuksen lähtökohdat suomalaisissa biokeskuksissa, Kansanterveyslaitoksella ja erityisesti juuri perustetussa Suomen Molekyylilääketieteen Instituutissa (FIMM) ovat jo nyt erittäin hyvät.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti kesäkuussa 2006 ihmisalkuperää olevien näytekokoelmien lääketieteellisen hyödyntämisen edistämiseksi. Työryhmä luovutti loppuraporttinsa ” Biopankit, yhteinen etu” 12.10.2007 ministeri Paula Risikolle. Suomen Bioteollisuus ry oli edustettuna työryhmässä.

Lisätietoja (15.10.2007 alkaen):

Saara Hassinen
Suomen Bioteollisuus ry
puh. 09 – 1728 4308
saara.hassinen@chemind.fi